

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton estől
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai

FŐSZERKESZTŐ:
DR. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk

Országukat

és földjüket szettelt tejedelmek rójak most bujdosókként a világ utjait, A magas és elegánsan karsu Albert hamarosan fejezte be királyi karrierjét. A győzelmesen előrerohanó németek megvetették lábukat a belgák földjén és híres, erős várak, nagy városok, köztük a csodás szépségű Brüsszel, sorra német kézre kerültek. Földnélküli Albert szalónkardot kötött az oldalára és magának nem lévén már sem országa, sem hadserege, hát beállott idegen országba, idegen hadseregbe — előkelő néző közönségnek. Eleinte ő volt a háború primadonnája és hol a francia, hol az angol fronton fogadták nyájas részvétellel, tüntető melegséggel és azzal a biztos ígérettel, hogy hamarosan megtisztítják Belgiumot a németektől, visszaülitik szépcskén a trónra, csak előbb az angol—francia fronton kell még egyet más elintézni. Albert addig a lövészárokon íratott cikket magáról francia újságírókkal, tábornoki tanácskozásonak megtört része volt ő is. Az idő mult, Belgium azóta Németország lett, azt a bizonyos kis dolgot a francák és angolok máig sem tudták elintézni, sőt új bajok, új veszedelmek szakadtak ántántra és a háború primadonnája nagyon hamar lejárt a magáé. Van most a franciáknak, angoloknak, oroszoknak más gondja mint vele törődni és földnélküli, karsu Albert most úgy kóborol ide-oda angol frontról francia helyre, mint egy tipikus facér király.

Most már aztán nem járja magányosan a szomorú magányosan a szomorú vándorlás utjait: koronás társa akadt a finoman és parfümös Albertnek, a megrokkant, parasztibb izű Petárban, a szerbek királyában Az öreg Petár nem hagyta el olyan könnyen, bizakodottan országa földjét mint Albert. Ő sirva és görcsösen ragaszkodott minden réz faluhoz és rimánkodva kellett kíséretének további utra serkenteni Petár öreg és bölcsőbb, mint Albert, ő már tudja, hogy amit most elhagy, az örökre elveszett számára. Keserves bujdosásban szimpatikusabb is Belgium fejedelménél. Csak az ellenség közelétek, amikor már a magyar, német és bolgár ágyúk szavát hallani, akkor tudják tovább vinni. Tegnap még Kraljevóban,

Krusevácban, ma már a montenegrói határon, holnap talán már Olaszországban.

Szomorú vég... A szerbiánál is kisebb országba szorult Petár és serege, a nálánál is kisebb fejedelmeknek, a ravasz Nikitának barátságát kell élvezni. Montenegróra mindig bizonyos gögös lennéssel tekintett Szerbia és most menedékhelyük lett a szikák országa... Menek utjukra a hontalan királyok.

Berben a háború végét várják.

Franciaország teszi meg az első lépéseket a békére.

Az Esti Ujság berlini munkatársa jelenteti:

Kitűnő diplomáciai forrásból a balkáni helyzet kapcsán az egész világháború kihatásairól fölötté érdekes információkhoz jutottam. Ma már Berben, amelynek diplomáciai irodájába minden országból és minden frontról, összefutnak az információk, kétségtelennek látják, hogy a szövetségesek további küzdelme egészen omlatlan.

Ezt a megállapítást nem hangulatkétesből szűrte le, hanem adatokkal bizonyítja. A semleges országok magatartása döntő befolyással van a világháborúra és a semleges országokat az entente elvesztette Görögországban a szövetséges hatalmak intrikái friss erővel idetartak ugyan meg, de most már kizárt az, hogy Görögország összekösdje magát a negyesszövetség. Hogy azután mindvégig semleges marad-e vagy részt az európai nagy küzdelemből, ez teljesen a középponti hatalmak balkáni sikereitől függ. De ellenünk semmiestre sem fordul.

Románia még habozik és az entente veretlen nagy győzelmei esetén, amiben a szövetségesek sem bíznak már, talán csatlakozni kezdenek, azonban diplomáciai iparkodások és ígéretek legfeljebb gúnyos, mosolyra keltik a bukaresti kormányfőfiakat. Ferdinánd király megaknaja mindvégig őrizni semlegeségét, amelyre — a román felfogás szerint — a háború végén — semmiestre sem fog ráfizetni.

Eppen nem érdektelen, hogy az orosz közhangulat a balkáni események következtetésébe most már fokozottan követeli a békekötést.

Az olaszok pénze elfogyott és a fél év tartó olasz háború meguntatta, hogy kapzi mohóságukkal egyáltalán nincsen aranyban hadseregük, tehetetlen hadvezetésük. Tegnap olyan kitűnő és befolyásos újság, mint a Stampa, bár burkoltan de annak a véleményének adott ki-

fejezést, hogy ha a háború előtti ajánlatot a monarchia most eszközölné, a szászoknak gondolkodnia kellene az ügylet realizálása felett.

— Minden áldozatot megőr, ha menekülünk a téli háború borzalmaitól! — vélekedik az olasz újság.

Pedig úgy áll a helyzet, hogy akkor ingyen megkaptak volna, ahhoz ma már semmi áron nem juthatnák.

Informátorom minden körülmények között konstata, hogy a békehez, de legalább is egy részleges békéhez közelebb állunk, mint a balkáni háború előtt.

Egyáltalán nem lehetetlen, hogy Franciaország lesz az első, mely lépéseket tesz abban az irányban, hogy a Németország által elfoglalt területek visszanyerésének feltétele mellett, békét kerjen.

Franciaország még gazdaságiilag még kibírja a háborút, de nincs katonája, hiszen már a 17 éves fiúk is a harcteren vannak. A ravasz eszmét Poincaré növelte magyira. Ez szerezte meg a multban népszerűséget és ez fogja mihamar busbasba vinni. A legközelebbi preszkurva tehát — reméljük, hogy ez a jövődöntő színter beigazolódik — a francia közérzettség elnökének visszavonulásával az egész francia politika megváltozása, a békepart felülkerekedése, Franciaország kiválasztása a szövetségesek közül, ami példátlan sebességgel siettetné az egész világháború befejezését.

Fegyverszünet ...

Egy tiszt eibeszelése.

Neméltóztatásnak sem megjelenni, sem pedig nagyon megörülni neki, nem beke következik utána ...

A dolog úgy kezdődött, hogy amikor B...t elfoglaltuk, jó bajor szomszédaink helyére kerülünk. Az ezredünk elfoglalta az új állását. A muszkák azonban még azt sem hagyták, hogy egy kicsit megmelegdjünk az új állásokban. Néhány nap előtt még ők voltak itt az urak és úgy látszik nagyon-nagyon fajt nekik ez a fontos vasuti csomópont.

Vehemens, rettenetes támadást intéztek ellenünk a második éjszaka. Hatalmas ágyuzás, borzasztó tüzelés, utána pedig gyalogsági roham, úgy amint ez történni szokott. Az éjszaka sötétjében vadul ropogtak a fegyverek. Srapszó robbanása fénysík, gránát sugárzik át egy pillanatra pirosan a levegőn, tompán bömbölnök a nehézágyúk és gyors egymásutánban harsog tabori ágyúk lúgja hangja.

A világitó pisztolyok magas ívben bocsátják ki a tüzet, szikrazva szelők át a sötétet és rebbentik fel az éjszaka leplet... Jönnek az orosz rajonok.

Egy, kettő, három sor egymás mögött. Orosz módra rengeteg ember, mintha ebben volna a győzelem. Ha nem jut hozzánk az első, majd talán a második, vagy ki tudja hányadik... Rendeket vág köztük a halál. Gránát csap le közéjük, srapszellek villannak a fejük fölött ...

És a fegyverek rojogása egyetlen rezgő, hullámzó, egy pillanatra gyengülő, aztán hatalmasabb erőre kapó dörgéssé oivad össze... A gépfegyverek kattognak, mintha egy végtelen hosszú filmszalag peregne le rajtuk. Csak a szalag sürün tele van tüzelve a halál ólomgyújaival... S a katonáink rendületlen elszántsággal lőnek és repetálnak. Egy-egy fegyvernek a fája kigyulladt. Mast vesz a kezébe. A halál arat ...

Az orosz roham megtorpan, de a sötét háttérből új rajvonatok törnek elő.

Drótakadályunkon, ilyesmik még nincsenek egészen egyszerű, hevenyészett lövészárok és benne a mi magyar katonáink teste és fegyvere. Mi vagyunk a drótszövény, az aknamező, az áttörhetetlen ércfal ... minden ...

És több helyütt beértek az állásainkba az oroszok... Kéantusa, szuronnal s a fegyver boidagabb végével, ez kell a magyarnak... Egy baka öt muszkát seper le a puskatussal a gépfegyverünkről... Néhányan, akik kikerültek a szuronyt, ijedten szaladgálnak az állásaink mögött, ezek már a mi foglyaink ...

Hajnálnak véget ért az ütközet, a muszkák, aki nem halott, vagy sebesült, vagy fogoly, véres fövel menekül vissza, a támadásuk meg-hius-t, visszavertük őket... Óriási a veszteségük. Három ezred támadta egy pár zászlóaljunk körletét.

Reggel mennek ki a katonáink, hogy összeszedjék a sebesülteket. Egy pillanatra visszahökölnek, azt hiszik, orosz rajvonat fekszik az állásunk előtt 10—20 lépésre.

Az is volt, csakhogy — halott rajvonat. Az ellenség halottai borították sorjában és szerte a harmozóft.

Másnap fehér lobogó közeledik felénk... Parlamentáir jön, magasrangú orosz tiszt, fegyverszünetet kér a halottak eltemetésére.

Déli tizenkettőtől négyig fegyverszünet. Nem hangzik arcvonalunkon egyetlen lövés sem... Temetik a halottakat...

S a két állás közt a „semleges” területen rövid beszélgetés folyik... Nézegetik egymást. Fényképező masina kattog.

Orosz tisztek mondják: — Milyen szép, fess ruhátok van, szebb, mint a miénk.

Itt már nem az ellenség, a katona beszél.

— Hogy éltek?

Elmondjuk. Konstatáljuk, jobban mint ők.

Aután:

— Miért ágyustok annyit éjsszaka? Nem hagytok pihenni, nincs nyugalmunk, még egy levelet sem tudunk nyugodtan megírni haza... Erre, ugye, ne töltek várjunk feleletet... ki kezdte, ki akarta így!

Megtörtént a halottak temetése, kilürol a terep, eltűnik mindenki az állásaiban...

Négy óra. Megszólal az ágyunk. Jön a felelet tőlük. Csak azért talán, hogy ne feledjék és ne feledjük, hogy háboruban vagyunk...

Aután este lesz, itt hamar sötétedik. A szokásos éjszakai fegyverrohogás hangzik, csak úgy, szelidebben.

Világító gránát repül, fényszóró szeme vizsgálódik... Egy-egy ágyu hangja is hallik... Sötét van.

Jó éjszakát, béke, jó éjszakát...

Ujhelyi hadapród a székely bakák közt.

Egy ujhelyi kereskedő fia, aki a székely 82-es bakákkal szolgál, már több érdekes levéllel kereste fel szüleit. Most érkezett tőle az utóbbi érdekes levél:

Északi harctér. 1915. okt. 28.

Kedves Szüleim! Wolhyniai frontunk pár napig tartó heves orosz támadás visszaverése után nyugalm van ismét. A "vörös békák", — amint a hős 82-es székely bakáink a muszkákat elnevezik, — rettentőes veszteséggel kotródtak vissza Drótakadályaink előtt százával hevertek az orosz halottak, akiket csak éjszakként lehetett eltemetni. Nem lehet eléggé csodálni a dicső 82-es bakák örületes flegmáját. Az a hidegvérűség, amellyel ők egy-egy orosz támadást visszavernek, hatalmas fölénységet tesz bizonyosságot a muszkákkal szemben.

— Csak pityóka (krumpi) legyen, — mondogatják — s majd elrendezzük mi a dolgot a muszkákkal!

Soha sem hittem volna, hogy a pityókának ilyen nagy szerepe legyen a háború történetében.

Bakáink egy éjjeli orosz támadás alkalmával ellentámadásba mentek át, a muszkákat a drótkerítésen túl jó messzire elűzték a számos fogolyval és — pityókával telt brótszákkal tértek vissza.

Tudakodván, mikép jutott idő a pityóka összeszedésére, kiderítettük, hogy míg a bakák egyrésze a muszkákat fogdosta össze, másik részük az ellenséges front előtt lévő kitűnő krumpiföldből halásza ki a finom pityókát. Természetes, az egész szádszadnak isletes uszonnája volt belőle.

Mint meggyőződünk, a muszkák újabb taktikai fegást eszeltek ki, hogy a hordát hatásos támadásra ültetik fel. Támadás előtt rumot itatnak legénységükkel, s az eredmény az, hogy — százsával adják meg magukat a részeg oroszok.

Uglátszik, a muszka frontunkon nem boldogulván, más frontot szerencsétlenül látogajásával. Ha másutt is ilyen lesz az eredmény, mint nálunk, úgy a muszkáknak, — mint ahogy a bakák mondják — régen rossz.

A foglyoktól szerestünk értesülést, — különböző nagy számmal adják meg magukat a besszarábiaiak — hogy az orosz legénységnek igen sanyaru a helyzete. A konyha ritkán keresi fel frontját: s így napokig éheznek, s elfogatásuk alkalmával első szavuk:

— Fraty, daj mi kleba. Adj, kenyeret testvér! A humánus szel.

kely baka jó darabot tör le komiszából s nyújtja át a hálálkodó muszkáknak.

A jelenleg kínálkozó kellemes nyugalmat hakáink különböző szórakozással töltik el. Némelyikük, az állásaik körül összerzedett orosz srapsaplemben levő aluminiumból készített mesterien kidolgozott gyűrűt, másrésztük az ujabban faszolt szájharmónikát kultiválják művésziessé. Az egyik fújja, a másik pedig a híres székely csürdüngölőt táncolja, hogy egyesektől még a híres Johnson is tanulhatna. Szórakozásunkat csak elvétve zavarja meg a a tőlünk körülbelül 800 lépésre elhelyezett orosz Feldwache robbanógolyójának pukkanása, mely a csökösök karikásainak esatogásához hasonlítható.

HIREK.

— Tarnay sárospataki hangverseny november 24-ikén délután 5 órakor lesz a tanítóképző díszteremben a tüdőbeteg katonák javára. Ha a eszengő damba hörgés vegyül, — tudjátok meg — a beteg hősök halaszava az.

— Halálhírek. Nagy részvétel jelentjük a város egyik közlitzetletben álló matrónájának, Lövy Adolfné szül. Reinert Saroltának álete 75 ik és boldog házasságának 55 ik évében folyó hó 12-én délután 2 órakor rövid szenvedés után történt gyásos elhunytát. Az ősz urhölgy, mint példás családanya és híves, és mint a közjótékonyágának is városunkban mindig egyik résztvevője, mindenképpen szeretetét és becsülését kiérdemelte. Temetése vasárnap ment végbe rendkívüli részvétel mellett. — Tegnap, hétfőn városzerte nagy részvétet és megdöbbenést keltett, hogy Bokor József, Bokor József tekintélyes iparosmester neje, aránylag fiatalon, alig 48 éves korában, hosszú, kinos szenvedés után elhunyt. A megboldogult mint kiválóan buzgó és derék polgár, munkás férjének fáradhatatlan élettársa volt ismeretes. Temetése, holnap, szerdán, délután 3 órakor fog végbemenni minden bizonnyal igen széles körök meleg részvétele mellett.

— Hegymászóbotok a katonáknak. A mai háborús viszonyok között a katonaság is használni kezdi a turistaság eszközeit s a többek között a hegymászóbotokat is igénybe veszi, amikre eddig csak a hegyeket járó turisták támaszkodtak, ha olykor-olykor nem is valami nagy sikerrel. Hogy hány ilyen hegymászóbot van szükség a hadseregnek, az a hadügyminiszteriumnak most közreadott árjegyzéséből tűnik ki. Eszerint a miniszterium a magyar ipar utján 75 ezer darab 180 cm. hosszú hegymászóbotot keres, vörös vagy fehér bükkfából, 300 milliméter vastag szorítékkal és vastóvíssal, kenőcsel beerezve. A miniszter egy ilyen darab botért 110—120 fillért hajlandó fizetni.

Bor-pincze

250—300 hordó bor befogadására alkalmas, két elkülöníthető ággal bíró borpincze az Ungváron áganként vagy egészben is kiadó, esetleg eladó. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Győzelmek az orosz és olasz határon.

Budapest, nov. 15.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

A Cartoryk melletti harcok tegnap teljes sikerre vezettek, a megvert ellenséget a Styr-könyökből a folyón át visszavertük. Az ellenség sietős visszavonulásában az összes elveszett helyeket felgyújtotta. Ezzel a Cartorijsk körül vívott négyheti szívós és dicső harcok éppúgy az oroszoknak eredeti állásukba való visszatéréséhez vezettek, mint annak idején az orosz csapatok részéről annyira reményteljesen hirdetett átörési kísérletek a Strypa-menti Siemikvencél. A tegnap jelentett zsákmány szaporodott. Egyébként nem történt jelentős esemény.

Olasz hadszíntér:

Az ellenség támadó tevékenységre az Isonzó-arcvonalon tegnap, talán a zuhogó eső miatt, láthatóan csökkent. A doberdói-fensík szakaszán ellenben hevesen tovább folyt a harc. A Monte san Michiele északi lejtőjén az olaszoknak ismét sikerült nehéz tűzérsgéi tűz által ütött részen át állásunkba behatolni. Nagy ellenséges erőket, amelyek este ezen betörési helytől északra támadást kezdtek véresen visszavertünk. Ezután ellentámadásunk következett, amellyel arcvonalunk elveszett részét teljesen visszafoglaltuk és az ellenségnek rendkívül súlyos veszteséget okoztunk. Az olaszoknak a Monte dei sei Busi ellen intézett támadása is összeomlott, csakugy, mint valamennyi korábbi támadás.

Görz bombázásával az olaszok eddig 68 polgárembert megöltek, 50-et megsebesítettek és mintegy háromszáz ház és csaknem az összes templomokat és kolostorokat súlyosan megrongálták. Egyik repülőrajunk Veronára újól számos bombát dobott.

Délkeleti hadszíntér:

Összes hadseregeink üldözik az ellenséget, mely csak egyes helyeken fejt ki ellenállást. A visegrádi csoportunk a montenegróiakat a Limen túl visszavetette és elérte Skolovicot, valamint az ettől keletre emelkedő magaslatokat.

A Kövess-hadsereg ismét 850 szerbet ejtett foglyul és 2 géppuskát zsákmányolt. A Toplice völgyében elértük Prokupljét.

HÓFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

8500 szerbet elfogtunk.

Berlin, nov. 15.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Ecuritől északnyugatra egy 300 méternyi kiszögölő francia árkot heves harc után elfoglaltunk és állásunkkal egyesítettünk. Az arcvonal többi részén nem volt jelentős esemény.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Smorgon vidékén az oroszoknak egy résztámadása súlyos veszteségeik között állásuk előtt összeomlott.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Nincs újság. Linsingen tábornok hadcsoportja: Csatlakozólag a Podgariénél az ellenséges vonalba történt betöréshez német és osztrák-magyar csapatok tegnap az orosz hadállásokat a Styr nyugati partján egész kiterjedésükben megtámadták. Az oroszokat visszaverttük. A nyugati partot megtisztítottuk tőlük.

Balkán hadszíntér:

Az üldözés mindenütt tovább halad. Tegnap összesen több, mint 8500 hadifoglyot és 12 ágyut szállítottak be, köztük a bolgár csapatok mintegy 7000 embert és 6 ágyut.